

El moment econòmic de les Illes Balears

octubre 2012

COMPARATIVA COMUNITATS AUTÒNOMES MÉS TURÍSTIQUES

	Període	Illes Balears	Canàries	Catalunya	Comunitat Valenciana	Andalusia
Turistes internacionals	Agost	1.882.498 (2,8%)	822.014 (0,1%)	1.994.943 (14,7%)	750.945 (0,9%)	1.084.185 (9,6%)
Despesa turística internacional (M€)	Agost	2.030 (8,2%)	950 (15,3%)	1.795 (14,8%)	695 (11,4%)	1.085 (4,1%)
Pernotacions hoteleres	Agost	10.789.222 (0,5%)	5.735.171 (-4,7%)	8.032.115 (0,6%)	3.535.552 (1,9%)	5.957.464 (-1,9%)
Grau ocupació hotelera	Agost	93,3%	77,7%	78,4%	76,0%	65,5%
Passatgers en creuers	Juliol	172.526 (-24,0%)	14.328 (453,2%)	294.642 (-20,6%)	66.017 (7,6%)	67.786 (-5,8%)

Fonts: IET, INE, M. Foment

Entre parèntesi, les variacions interanuals

L'economia **mundial** es ressent de la feblesa de les economies avançades, sobretot de la zona euro. Aquesta atonia impacta en l'economia dels **Estats Units**, que recentment revisen a la baixa el creixement en el segon trimestre, el qual se situa en el 2,1% interanual, en lloc del 2,3% previ. Per la seva banda, les economies emergents desacceleren el seu ritme de creixement pel menor dinamisme del comerç mundial. Així, l'FMI ha revisat a la baixa pràcticament totes les previsions de creixement per al 2012 i el 2013.

A la **Unió Europea** segueix el procés de consolidació fiscal dels països del sud, l'economia dels quals està en recessió i arrossega els seus socis comercials de la zona euro. En les pròximes setmanes el fons de rescat permanent (MEDE), que s'havia de posar en marxa al juliol, entrarà en funcionament, amb la possibilitat que pugui adquirir deute sobirà en el mercat secundari

dels països amb dificultats, sota certes condicions. El BCE deixa el tipus d'interès oficial en el 0,75% en la primera setmana d'octubre, per tal d'estimular l'economia de la zona euro (que es va contreure el 0,4% en termes interanuals en el segon trimestre), tot i que la inflació arribi fins al 2,7% el mes de setembre.

Els indicadors de l'economia **espanyola**, trets dels turístics, mostren una evolució negativa. En aquest entorn recessiu, a final de setembre el Govern central aprovà el projecte de pressuposts de l'Estat per a l'any 2013, en els quals es manté la previsió de creixement per al 2012 en el -1,5%. Amb vista a l'any que ve, es preveu un augment dels ingressos del 4%, atès que s'aproven noves mesures tributàries amb els pressuposts, especialment sobre les plusvàlues a l'IRPF (premis de loteria, guanys patrimonials a curt termini...). Per la seva banda, la despesa pública pressupostada per

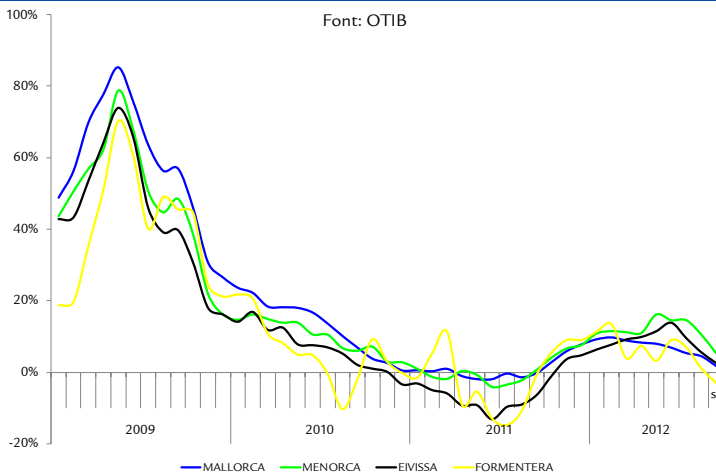
a l'any vinent també augmenta un 5,6%, a causa de la càrrega financera del deute i de les pensions, malgrat la retallada significativa en la despesa ministerial i en els òrgans de l'Estat. L'objectiu és la contenció del dèficit, que enguany ha de davallar fins al 6,3% del PIB.

El mercat de **treball** de les Illes Balears presenta una tendència gradual d'alentiment en el ritme de creixement de la desocupació respecte de l'any passat, tal com es pot veure en el gràfic 1. L'atur registrat se situa en 77.677 persones al mes de setembre. Això suposa una variació relativa del 2,1% respecte d'un any ençà, molt per sota dels increments registrats durant els primers mesos del 2012, que superaven el 9%. De fet, les Illes Balears presenten el menor creixement de l'atur en termes interanuals de l'Estat, per sota de la mitjana nacional (11,3%). Per la seva banda, l'afiliació mitjana de setembre arriba a 445.142 persones, un 1,3% menys que el setembre del 2011, descens que també se suavitzava en relació amb els vuit primers mesos de l'any. El descens de l'afiliació en el conjunt d'Espanya se situa en el 3,6%, de manera que les Illes Balears esdevenen la comunitat autònoma on menys cau l'ocupació. La contractació al mes de setembre fou de 23.247 nous contractes, un 8,4% per sota la de l'any anterior, en consonància amb el

conjunt nacional (-10,9%). En comparació de l'any anterior, baixen els contractes temporals (-9,2%), mentre que es mantenen els de caire indefinit (-0,1%).

Al mes d'agost, la producció **industrial** a les Illes Balears registra una de les pujades més fortes dels darrers anys, atribuïble fonamentalment als béns de consum, i situa la variació interanual de l'índex de producció industrial (IPI) en el 4,7%. Malgrat això, la producció industrial dels primers vuit mesos de l'any a les Illes es redueix un -3,1% respecte del mateix període del 2011. Durant el vuitè mes del 2012 els preus industrials augmenten a totes les comunitats autònomes, llevat de Cantàbria. Les Illes Balears, amb una taxa interanual del 6,2%, registren una de les pujades més fortes. Encara que la pujada és general en gairebé totes les destinacions econòmiques dels béns, destaca l'increment del 9,8% del sector del subministrament d'energia elèctrica i gas, atribuïble fonamentalment a la pujada dels preus de la refinació del petroli. A Espanya, la variació interanual de l'IPRI se situa en el 4,1%. Al mes de setembre, en el conjunt de la comunitat autònoma la demanda d'energia cau el 7,3% interanual, tot i que durant els primers nou mesos d'enguany la demanda elèctrica de les Illes Balears augmenta en mitjana un 1,6%. El sector de la indústria i l'energia a les Illes Balears inclou a l'agost

GRÀFIC 1. VARIACIÓ INTERANUAL DE L'ATUR REGISTRAT

2012 25.562 treballadors d'alta laboral a la Seguretat Social, cosa que representa una davallada del 5,3% en variació interanual.

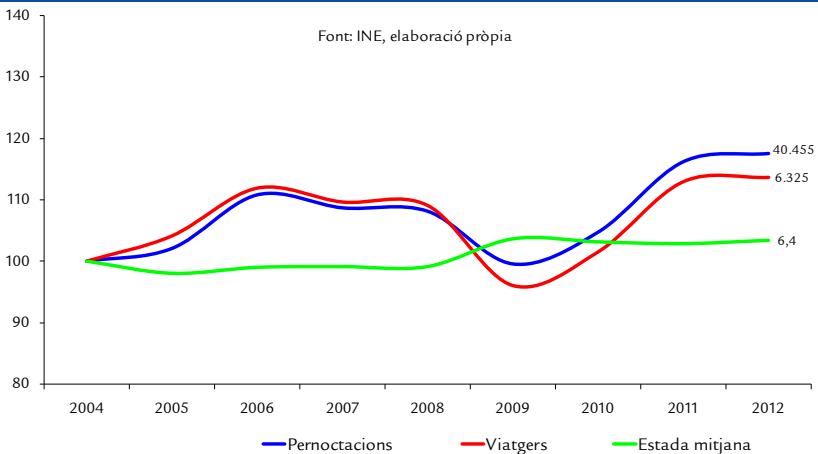
Al mes de juliol, les **exportacions** de les Illes Balears facturen per un valor total de 72,6 milions d'euros, la qual cosa suposa un augment del 3,1% respecte del juliol de l'any passat. D'altra banda, s'importa per valor de 223,7 milions d'euros (un 156,7% interanual), la qual cosa ocasiona un saldo comercial negatiu de més de 150 milions d'euros. Durant els primers set mesos del 2012, les exportacions de les Illes Balears comptabilitzen més de 580 milions d'euros i representen un augment del 62,3% respecte del valor exportat en el mateix període del 2011.

El sector de la **construcció** continua el seu declivi, que es reflecteix en els indicadors laborals. El nombre de treballadors es redueix mes rere mes des de l'inici del 2008, i al mes d'agost se situa en 31.896 persones, gairebé 5.000 menys que en el mateix període de l'any anterior. No obstant això, els aturats no s'incrementen, sinó al contrari, i al mes de setembre se'n registra un 6,5% menys. Aquest descens respon a l'expulsió de treballadors del sector, que es veuen obligats a cercar feina en altres activitats, especialment de serveis. Al mes de juliol, el nombre d'habitatges

amb certificat de final d'obra cau l'11,6% interanual i, malgrat que s'ha incrementat al mes de juny, el còmput anual és del 21,8% menys d'habitatges amb final d'obra que en els primers set mesos del 2011. Pel que fa a l'obra pública, continua en descens el 2012 i per al 2013 s'avança un import encara menor de la licitació oficial a les Illes Balears. Pel seu costat, el **mercat immobiliari** continua a la baixa, però sembla que atenua el ritme de caiguda, amb una reducció en el nombre de compravendes d'habitatge del 6,8% en termes interanuals al juliol, alhora que el nombre d'hipoteques per a l'adquisició d'habitatge minva el 2,2%.

Els indicadors d'activitat del sector dels **serveis** (IASS) del mes de juliol continuen a la baixa en totes les comunitats autònomes. A les Illes Balears, la xifra de negocis de les empreses del sector decreix un 5,0% en relació amb el mes de juliol de l'any passat, mentre que en el conjunt de l'Estat disminueix un 4,9%. El comerç i els serveis a empreses, amb variacions interanuals del -7,3% i del -6,5% respectivament, són els grups que presenten les davallades més fortes. L'hostaleria, en canvi, és el sector que presenta la baixada més moderada (-0,3%). D'altra banda, l'ocupació en el sector dels serveis registra a les Illes una baixada del 3,7%, i a Espanya, del -2,9%. La resta de comunitats autònomes també

GRÀFIC 2. PERNOCTACIONS, VIATGERS I ESTADA MITJANA A HOTELS DE LES ILLES BALEARS ACUMULAT GENER-AGOST (ÍNDEX 2004=100)

registra valors negatius.

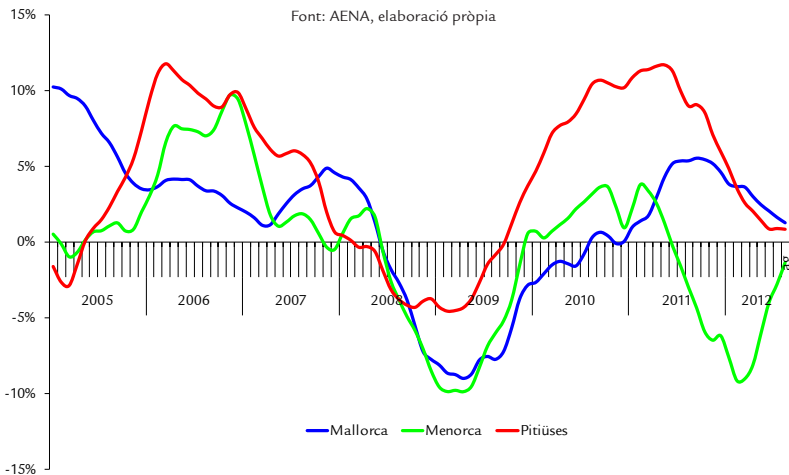
Les dades de l'índex general de **comerç** al detall corresponents al mes d'agost reflecteixen un altre cop la debilitat del consum. A les Illes Balears, la facturació del petit comerç davalla un 5,5% en relació amb la del mes d'agost del 2011. A Espanya la taxa interanual de l'agost esmorteix la del mes anterior i se situa en el -2,1%. Quant a l'ocupació, la variació interanual de les Illes Balears (-3,5%) torna a experimentar la caiguda més forta de l'Estat (-1,2%).

En la temporada alta, el **turisme** de les Illes Balears millora els registres de l'any passat, tal com es pot comprovar en el gràfic 2. Així, en l'acumulat dels primers vuit mesos, tant el nombre de pernoctacions hoteleres com el de viatgers s'incrementen respecte del mateix període del 2011. El nombre de viatgers allotjats en hotels a les Illes Balears mostra al mes d'agost un descens del 2,1% interanual, a causa de la debilitat del turisme interior. Tot i això, les Illes Balears són la principal destinació triada pels no residents, amb un increment de les pernoctacions d'un 4,5% respecte del mateix mes de l'any passat. Cal destacar que l'arxipèlag balear també és la comunitat autònoma que assolix el major nivell d'ocupació per places aquest mes (93,3%). En concret la zona d'Eivissa

i Formentera presenta el grau d'ocupació més elevat per places i Mallorca, el grau d'ocupació més elevat en cap de setmana per tercer mes consecutiu. D'altra banda, l'índex de preus hotelers a les Illes mostra un resultat positiu amb una taxa interanual del 5,9%. Segons l'Egatur, al mes d'agost s'incrementa la despesa total turística a les Illes Balears, un 8,2% més si es compara amb el mateix mes del 2011. La despesa acumulada a l'arxipèlag fins a aquest mes assoleix la xifra de 7.430 milions d'euros, un 3,8% per sobre de la del mateix període de l'any passat.

A l'agost, el sector del **transport** mostra una variació a l'alça (1,3%) dels passatgers arribats als aeroports de les Illes Balears respecte del mateix mes de l'any anterior. Segons es pot comprovar en el gràfic 3, el nombre de passatgers acumulat fins a l'agost s'incrementa tres dècimes en termes interanuals a Mallorca, a Menorca cau (-1,2%) i el passatge arribat per via aèria a Eivissa roman estable (-0,2%). En el conjunt de les Illes Balears, destaca l'increment dels passatgers d'origen alemany (7,1%), que enllacen sis mesos consecutius en positiu. En canvi, els vols domèstics continuen amb la tònica negativa i en el vuitè mes de 2012 la taxa de variació arriba al -7,6%. El mateix succeeix amb el mercat britànic, el qual mostra també un resultat negatiu (-4,1%).

GRÀFIC 3. PASSATGERS ARRIBATS PER VIA AÈRIA PER ILLES. VARIACIÓ INTERANUAL DE LA CICLE-TENDÈNCIA

QUADRE COMPARATIU D'INDICADORS ECONÒMICS

	Conjunt d'Espanya				Illes Balears				
	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	
Inflació (IPC)	Ago.	3,0%	2,7%	-	Ago.	2,5%	2,7%	-	INE
Taxa d'activitat	2n trim.	60,1%	60,1%	-	2n trim.	65,8%	67,5%	-	EPA-INE
Afiliació mitjana a la SS (m.)	Set.	17.435,6	16.809,8	-3,6%	Set.	450,9	445,1	-1,3%	MEYSS-TGSS
Afiliació mitjana d'estrangers a la SS (m.)	Ago.	1.830,0	1.748,4	-4,5%	Ago.	88,1	87,0	-1,3%	MEYSS-TGSS
Taxa d'atur registrat	Set. ¹	19,5%	21,9%	-	Set. ¹	14,4%	14,9%	-	SPEE-TGSS-Elab.pròpia
Agricultura, ramaderia i pesca									
VAB, creixement	2n trim.	8,2%	2,5%	-	11 / 10	-0,4%	0,3%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Ago.	1.156,0	1.150,6	-0,5%	Ago.	9,0	8,9	-1,0%	MEYSS-OTIB
Gasoli B (vendes quilolitres)	-	-	-	-	Set.	7.879,1	4.707,4	-40,3%	CLH
Indústria i energia									
VAB, creixement	2n trim.	2,4%	-3,1%	-	2n trim.	-1,5%	-0,8%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Ago.	2.223,2	2.088,5	-6,1%	Ago.	27,0	25,6	-5,3%	MEYSS-OTIB
Energia elèctrica demandada (GWh)	Maig	21.506	21.502	0,0%	Set.	552,5	512,4	-7,3%	REE
Índex de producció industrial (%)	Ago.	0,3%	-3,1%	-	Ago.	2,9%	4,7%	-	INE
Construcció									
VAB, creixement	2n trim.	-6,1%	-7,1%	-	2n trim.	-4,2%	-5,1%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Ago.	1.332,7	1.094,8	-17,9%	Ago.	36,8	31,9	-13,4%	MEYSS-OTIB
Habitatges visats acumulat	Des.	83.955	69.859	-16,8%	Jul.	977	664	-32,0%	CSCAE-COAIB
Licitació oficial acumulat (milions d'euros)	Jun.	6.882,3	3.657,8	-46,9%	Jun.	123,0	88,0	-28,5%	M.Foment
Serveis									
VAB, creixement	2n trim.	1,6%	-0,3%	-	2n trim.	1,2%	0,4%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Ago.	12.575,2	12.348,5	-1,8%	Ago.	384,1	384,1	0,0%	MEYSS-OTIB
Vendes detall (var. interanual %)	Ago.	-3,8%	-2,1%	-	Ago.	-2,6%	-5,5%	-	INE
Passatgers arribats via aèria (m.)	Ago.	11.300,3	10.904,8	-3,5%	Ago.	2.504,7	2.538,1	1,3%	AENA
Passatgers arribats via marítima (m.)	-	-	-	-	Ago.	3.039,1	2.915,2	-4,1%	Ports de Balears
Pernotacions hoteleres	Ago.	41.694.917	40.811.353	-2,1%	Ago.	10.735.245	10.789.222	0,5%	INE
Viatgers a establiments hotelers	Ago.	10.608.293	10.266.775	-3,2%	Ago.	1.560.442	1.527.374	-2,1%	INE
Despesa turística (milions d'euros)	Ago.	7.292	7.704	5,7%	Ago.	1.876	2.030	8,2%	IET-EGATUR

¹Amb afiliació mitjana a la SS.

El passatge arribat als ports de l'arxipèlag en línia regular marítima fins a l'agost davalla un 4,1% respecte del mateix període de 2011. Pel que fa al nombre de passatgers en creuers turístics, la davallada ha estat força acusada una altra vegada fins a l'agost (-36,8%).

Durant el mes d'agost, l'índex de **preus** de consum tant a les Illes Balears com al conjunt d'Espanya creix un 2,7% respecte del mateix mes del 2011. Quant als grups de consum, a les Illes Balears són remarcables els increments del 9,9% de begudes alcohòliques i tabac i del 7,2% del transport. D'altra banda, és remarcable la baixada interanual del grup de comunicacions (-4,7%). En els mesos transcorreguts del 2012, els grups més inflacionistes són el de transport (6,9%) i el de medicina (6,7%), mentre que el que comprèn els articles i la roba de vestir i el calçat (-14,1%)

és el que segueix una tendència a la baixa més intensa. A l'agost, la taxa de variació interanual de la inflació subjacent a les Illes Balears és de l'1,2%, i a Espanya, de l'1,4%. L'indicador avançat de preus del mes de setembre estima que la taxa anual d'Espanya se situarà en el 3,5%, principalment a causa de la pujada de l'IVA i dels carburants.

Data de tancament: 9 d'octubre de 2012

Govern de les Illes Balears

Vicepresidència Econòmica,
de Promoció Empresarial i d'Ocupació
Direcció General d'Economia i Estadístiques